

- 1 Enter Galleria (Drottninggatan 4)**
Petra Hultman
Arbete i hemmet, 2017, videoinstallation 10:00 min loop
Frihetsförmedlingen
Självservicestation, 2022
Fikret Atay
Rebels of Dance, 2002, video 10:57 min

- 2 Berlins (Kungsgatan 32)**
Theresa Traore Dahlberg
Mikrocement, 2020, video, ljud, 25:35 min
Ciment Ougadougou, 2020, video 04:19 min
Daniel Traore
Titel blå, 2020, akryl på pannå

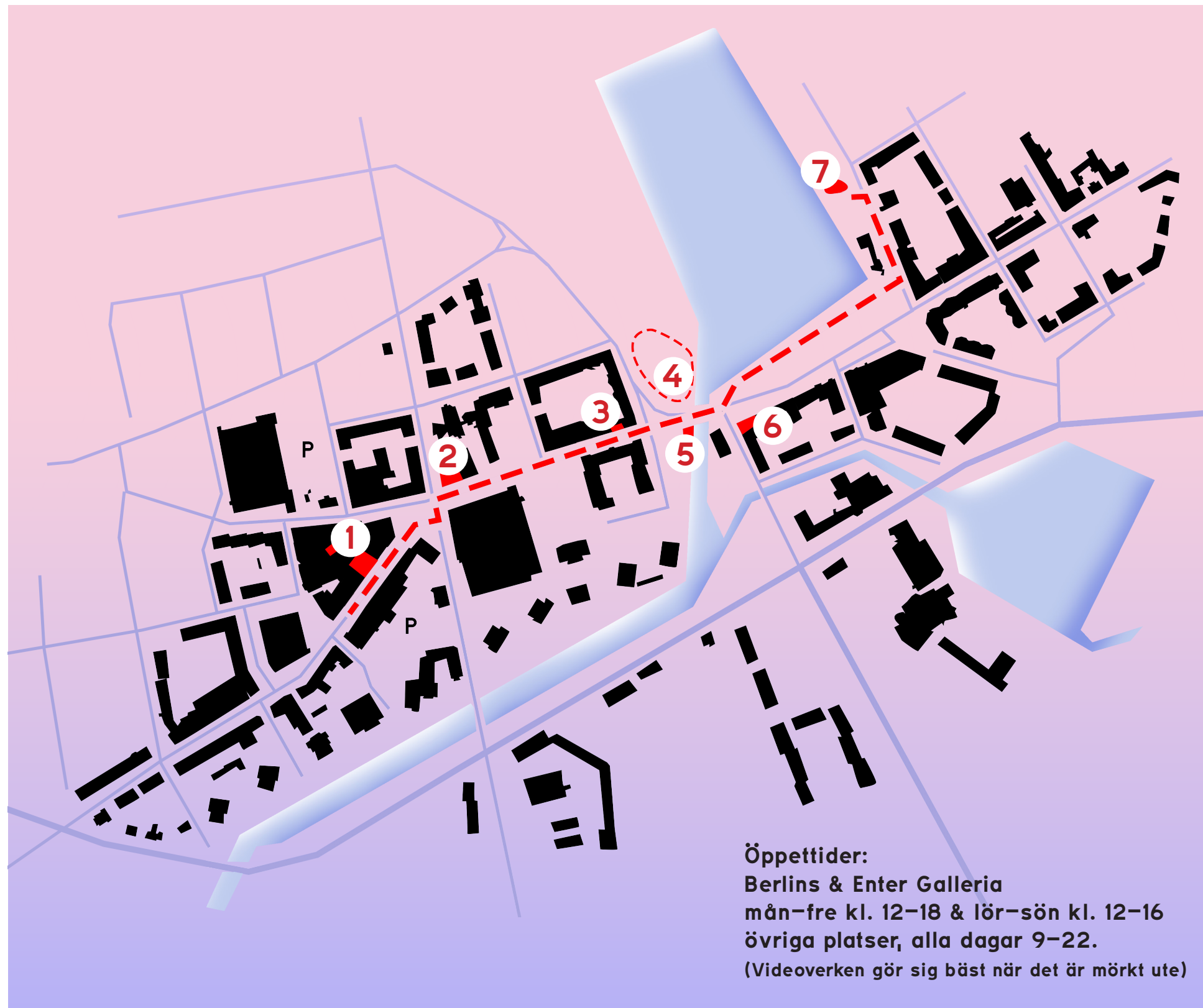
- 3 Kungsgatan 24**
Kalle Brolin
Bedevisan från scenföreställningen Jag är Solen,
2022, video 04:01 min
Isolator, 2020, video 05:40 min

- 4 Kvarnängen vid Kungsbron**
Lennart Nilsson (1922 - 2017)
Barnmorskan i fjällen, bildreportage i tidningen Se nr. 14/1945

- 5 Under Kungsbron vid Eyvind Johnsonparken**
Eyvind Johnson (1900 - 1976)
Att erövra Norrbotten, 1960, radioinslag, ljud 5:41 min

- 6 Kungsgatan 33**
Frihetsförmedlingen
Oöppnat kontor, 2022

- 7 Örat, Brännastrand**
Suzanne Ciani
The First Wave – Birth of Venus, 1982, ljud 05:03min

LJUDGUIDE
följ med i utställningen
med vår ljudguide på
havremagasinet.se

Länskonsthall Boden

18 februari – 6 mars 2022

MASKINERNA ÄR IGÅNG

Med utställningen Maskinerna är igång flyttar Havremagasinet tillfälligt ut ur sina lokaler i garnisonsområdet och intar stadskärnan i Boden. Butikslokaler och skyltfönster längs med Kungsgatan och Drottninggatan aktiveras av installationer, video och måleri. Ytterligare verk kan upplevas vid Kungsbron, Kvarnängen och den ikoniska utomhusscenen Örat. Konsten blandas därmed upp och möter sin publik i vardagen.

Utställningen uppmanar oss att fundera på vad arbete innebär idag och hur det relaterar till staden, samtiden och inte minst frihet. Vi blir varse hur de materiella förutsättningarna på en plats, tillsammans med kropparna som bebor den och arbetar i den, skapar både lokala och globala förbindelser över tid och rum. Liksom delarna i ett maskineri i ständig rörelse verkar allting hänga ihop.

Bilden av maskineriet kan delvis tänkas härstamma från industrialismen och den typ av arbete som växte fram då. Från att till en början ha varit något främmande, införlivas så småningom maskinen i vardagen och blir en hjälpreda och tidssparare. Tåg, spårvagnar och bilar blir symboler för effektivisering och bär på ett löfte om mer fritid, även om risken att helt bli ersatt av en maskin på arbetet ständigt är överhängande. Kroppen som maskin, särskilt i relation till arbete, har en lång historia och återkommer på olika sätt i utställningen. **Petra Hultmans Arbete i hemmet** tar fasta på hemmets repetitiva koreografi och den stora mängd obetalt arbete som framför allt utförts av kvinnor, både historiskt och idag. Genom att projicera verket ut mot gågatan mitt i centrum förs här det privata ut i offentligheten.

De historiska socker- och kolindustrierna i Skåne är centrala för en serie verk av **Kalle Brolin** där **Bedevisan** ingår. I serien står det slitsamma och tunga arbetet i fokus, men det kopplas samman med kulturen som uppstår kring en grupp arbetare. Vare sig det är sånger, teateruppsättningar eller andra konstformer ger de uttryck för både frihet och underkastelse.

I filmen *Isolator* följer vi en porslinsfigur som skapats av en arbetare i porlinsfabriken under en rast. det är en trogen avbild bortsett från att han här sitter tankfullt och betraktar produkten istället för att arbeta.

Eyvind Johnsons berättelse *Att erövra Norrbotten* som i utställningen går att lyssna till under Kungsbron utspelar sig i Norrbotten någon gång mellan storstrejken 1909 och första världskrigets utbrott. Järnvägen, som väcker förundran hos huvudpersonen, möjliggör i berättelsen ett besök på sjukhuset i Luleå, men är i grunden är skapad för utvinningen av järnmalm. Erövringen kan syfta på resandet för den enskilda personen, men pekar också mot nyttjandet av naturresurser och arbetskraft i området.

I kontrast till de tekniska landvinningarna står den vardag som skildras i **Lennart Nilssons** reportage *Barnmorskan i fjällen* från 1945. Här får vi följa Siri Sundström som skidar fram i vinterlandskapet för att förlösa barn under enkla förhållanden. Yrket som ”jordemor” verkar drivas av en övertygelse snarare än att förtjäna sitt uppehälle, vilket är en bild som har dröjt sig kvar och skapar problem för dagens barnmorskor. Även inom kulturen finns en liknande inställning, där musiker som **Suzanne Ciani** tvingas finansiera sitt fria skapande genom kommersiella uppdrag.

Idag har maskinerna bytt skepnad och vi ser sällan ”en rökspyende stålhest” såsom Johnson beskriver ångloket. Våra till det yttre enkelt utformade datorer och mobiler

är istället kopplade till maskinerna i ett land utom synhåll som producerar de varor som sen skeppas tillbaka. Med detta byter också städerna skepnad. **Theresa Traore Dahlbergs** film *Mikrocement* som visas i Berlins lokaler handlar om nedläggningen av en arbetsplats i Degerhamn och vad det betyder för de anställda, men verket skapar också en länk till Ouagadougou där en ny cementfabrik har öppnat.

Att identifiera sig med arbetet kan leda till en kris, speciellt i en tid av distansering där länkarna som sträcker sig över det globala maskineriet är svårgripbara. Detta kan ge upphov till ett sökande. **Frihetsförmedlingen**, som lånar formen från en känd myndighet men med ett helt annat syfte, har tagit på sig uppgiften att vägleda personer till frihet. Genom blanketter, handledning och en frigörelseplan ställs invanda mönster på ända och frågan blir vad som är meningsfullt.

Frihet bygger inte på det maskinella, det mekaniskt sammanlänkande och evigt pågående. En stunds frihet innebär att vara helt självständig och fränkopplad, att tillfälligt höja sig över vardagen. Kanske är det just det som händer i **Fikret Atays** video *Rebels of Dance* där två pojkar befinner sig framför en bankomat. Det som börjar med trevande blickar och självmedvetenhet övergår snart i en stegrande sång. Pojkarna framför bankomaten är kurder i Turkiet och vet vad motsatsen till frihet är. I scenen tycks bankomaten, den ekonomiska apparaten och maktordningen ge vika för glädjen i den oväntade protestaktionen.

När stadens rum vänds utåt och sätts i rörelse får de oss att se saker i ett annat ljus. Maskinerna är då igång utan tvekan. I utkanten av utställningen, på utomhusscenen Örat spelas **Suzanne Cianis** The *First Wave – Birth of Venus*. Från scenen går det att blicka ut mot

staden. Kanske går det till och med att se dess framtid eller åtminstone drömma sig bort och samla krafterna inför det stundande arbetet.

*Elias Kautsky
Utställningsproducent*

ARBETE 2022

Lärare, barnmorska, fotograf, hemmafru, bärplockare, före detta advokat – nu taxichaufför, doktor, cementfabriksarbetare, dataspelsdesigner, butiksinnehavare, konstnär, mammaledig frisör, receptionist, elektromusiker, lokalvårdare, dansare, busschaufför, personlig assistent, arbetslös... Arbete angår oss alla.

Från arbetet får vi status och en känsla av mening, för att inte nämna pengar till att betala våra räkningar. Arbetet delar upp vår tillvaro och fritid, även om “liv” och “arbete” för några blir oskiljaktiga, och arbetslöshet för många andra blir en katastrof.

Vad är arbetets mening i en värld av tilltagande global uppvärmning och annalkande klimatkatastrof? Hur kan

vi jämställa arbete med utveckling och den nödvändiga gröna omställningen? Vilka är de faktorer som gör arbeten orättvisa, ojämlika, utnyttjande eller otillfredsställande? Och om inte tillfredsställande, varför måste vi arbeta överhuvudtaget? Vad är arbetets relation till fritiden?

Med *Maskinerna är igång* startar Havremagasinet Länskonsthall Boden ett år av utställningar, program och andra händelser för att kollektivt utforska och undersöka ARBETE. Vad arbete är och kan betyda idag och imorgon i dessa tider av planetära kriser då de av människan skapade systemen och maskinerierna kollapsar.

*Mariengela Mendez Prencke
Konsthallschef*